

Pülümür ilçelerimizde dahi bir tek doktor mevcut değildir.

Tunceli ilinin arazisi dağlıktır. Kış ayları uzun sürmektedir. Sanayi yönünden de bir faaliyet mevcut değildir. Bu yüzden halk, geçimini temin etmekte büyük güçlük çekmekte ve yine halkın bir kısmı borç, harç ederek çalışmak için başka illere gitmekteyseler de, ekseriya gittikleri yerlerde de iş bulamayarak daha mağdur olmuş bir durumda geri dönmektedirler. Her gün, bu ilin bir temsilcisi olarak, pek çok hemşehrimin çalışarak ailelerinin geçimini sağlamak gibi çok haklı taleplerini yerine getirememenin üzüntü ve azabı ile karşı karşıya bulunmaktayım.

Tunceli ilinin özelliklerinin nazara alınarak dış ülkelere işçi gönderme konusunda Tunceli iline biraz daha fazla imkân tanınması yönünden vaki ısrarlı taleplerimiz ve 27 Ağustos 1971 tarihinde bizzat Başbakan ve Çalışma Bakanına sözlü öneriler vermemize rağmen, bu çok haklı konuda da bugüne kadar ciddi bir faaliyete rastlamamız mümkün olamamıştır.

Bu arada, okul davamıza da bir iki cümleyle kısaca temas etmeden geçemeyecğim.

Birçok köylerimiz hâlâ okulsuzdur. Okulu olan köylerde de köy çocuklarının tümü okuldan faydalanamamaktadır. Tunceli köyleri «Mezra» denilen birçok yerleşim ünitelerinden teşekkül eder. Bu yerleşim üniteleri arasındaki mesafeler çok kere 5 kilometrenin üstündedir. Yerleşim üniteleri arasında da yol mevcut değildir. Kışın yağın 3 - 4 metre kalınlığındaki karda 7 ilâ 12 yaşındaki çocukların bu mesafeleri katederek okula gitmeleri mümkün olamamaktadır. Bu bakımdan çok dağınık halde bulunan yerleşim ünitelerindeki çocukların okularına imkân ve fırsat verilebilmesi için, hâlâ bölge yatılı okulu bulunmayan Çemişgezek, Hozat, Pertek ve Mazgirt ilçelerimizde de birer yatılı bölge okulu açılması zarurî ve şarttır.

Bu konularda ve ayrıca halkın katkısıyla bölge yatılı okulu haline getirilmek üzere 1 milyon liradan fazla para harcanarak yapılan ve halen yarım kalan Mazgirt Bulgurcular okulunun da ikmal edilerek yatılı bir bölge okulu haline getirilmesi hususunda ilgili merci ve makamlar nezdinde yapmış olduğum müteaddit teşebbüslerimden de olumlu bir sonuç almak mümkün olamadı.

Bilhassa Üçüncü Beş Yıllık Planın hazırlanmakta olduğu bugünlerde ilgili merci ve makamları bu konulara ciddi olarak eğilmeye bir kere daha davet ediyorum. Bu sene Tunceli'nde 25 derslik ilkokul yapılması için para gönderilmişse de, gönderilen bu para ile ancak 4 derslik okul yapılabilinmektedir. Bu da sayın tatbikatçılarımızın, Türkiye'nin realitelerinden ne kadar bihaber olduklarının şahane bir örneğidir.

Uzun yıllar ihmale uğramış vatanın bu güzel parçasında ilgilileri Yüksek Huzurunuzda bir kere daha süratle vazifeye davet eder ve ilgililerin birtakım mazeretler yerine samimî ve ciddi, devlet adamına yaraşan bir mesuliyet duygusu içinde arz ettiğim meselelere eğilerek gerekli tedbirleri alacakları ümidi içinde, bana bu konuşma imkânını bahşeden Sayın Başkana ve beni dinlemek lütfunda bulunan Meclisin muhterem üyelerine saygılarımı arz ederim. (Alkışlar.)

BAŞKAN — Sayın Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Kemal Demir, buyurun efendim.

SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI KEMAL DEMİR (Bolu) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri,

Tunceli Milletvekili Sayın Aral arkadaşımızın Tunceli ile ilgili meseleleri arasında Bakanlığımı yakından ilgilendiren, sağlık hizmetlerini yakından ilgilendiren şikâyetleri de vardır. Bu hususla ilgili olarak kendilerini ve Yüce Meclisi, Bakanlığımızın Tunceli ilindeki çalışmalarını hakkında bilgili kılmak istiyorum.

Gerçekten, Tunceli dahil, 25 ilde uygulanan sağlık hizmetlerinin sosyalleştirilmesi uygulamaları özellikle hekim - personel yönünden yeterli seviyeye ulaşamamıştır. Sağlık Bakanlığı, ülkede mevcut 16 500 hekimin 4 000'i ile çalışmaktadır. Bu 4 000 hekimin 2 000'i yani, yarısı, hattâ yarısından biraz fazlası üç büyük şehirde toplanmıştır. Geri kalan 2 000 hekimle 64 ilin sağlık hizmetleri görülmektedir. 16 500 hekimin geri kalan kısmı, yani 3/4'ü diğer sağlık kuruluşlarında ve serbest olarak çalışmaktadır.

Şimdi bunu, şunun için arz ettim : Bakanlık olarak, biz, özellikle ihtisas yapmış hekimleri, mütehassıs hekimleri mecburî dağıtım tabii tutamamaktayız. Mecburi hizmetleri olmadığı için, bakanlık bültenlerinde ilân edi-